

Bruxelles, den 30. juni 2023
(OR. en)

11137/23

ECOFIN 662
UEM 196
SOC 488
EMPL 339
COMPET 683
ENV 762
EDUC 275
RECH 307
ENER 398
JAI 908
GENDER 139
ANTIDISCRIM 133
JEUN 177
SAN 414

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	9828/1/23 REV 1
Komm. dok. nr.:	COM(2023) 607 final
Vedr.:	RÅDETS HENSTILLING om Irlands nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2023

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling som drøftet af Rådet og Det Europæiske Råd på grundlag af Kommissionens henstilling COM(2023) 607 final.

RÅDETS HENSTILLING

af ...

om Irlands nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241², der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten ("faciliteten"), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager faciliteten til den økonomiske og inklusive genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige og vækstfremmende reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af faciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som er centreret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011³ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Irland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer. Det er som sådan ikke nødvendigt med en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Irlands udkast til budgetplan for 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet og et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023, der analyserer gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet⁴ ("henstillingen om euroområdet fra 2023") den 16. maj 2023 og den fælles rapport om beskæftigelsen den 13. marts 2023.
- (3) Selv om Unionens økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. Unionen står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge Unionens konkurrenceevne og produktivitet.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁴ Rådets henstilling af 16. maj 2023 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C 180 af 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder" ("industriplanen for den grønne pagt"). Målet med industriplanen for den grønne pagt er at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har også til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge Unionens produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå Unionens ambitiøse klimamål, og at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Industriplanen for den grønne pagt er baseret på fire søjler: forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en yderligere meddelelse med titlen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030", der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter, der har til formål aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på Unionens og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.
- (6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435⁵ ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringkapaciteten og energieffektiviteten. REPowerEU-forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. Disse reformer og investeringer vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024 ("meddelelsen af 8. marts 2023"). Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde, og opfordrede medlemsstaterne til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer for 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at traktatens referenceværdi på 3 % af bruttonationalproduktet (BNP) overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede også medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i højere grad målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen anførte, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres. De finanspolitiske henstillinger ville desuden som foreslået i Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU blive formuleret på grundlag af de primære nettoudgifter. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat beskytter nationalt finansierede investeringer og sørger for at anvende midlerne fra faciliteten og andre EU-midler effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i Unionen. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. I sine forslag sigter Kommissionen mod at øge nationalt ejerskab, forenkle rammen og i højere grad fokusere på den mellemlange bane, i kombination med en stærkere og mere sammenhængende håndhævelse. Ifølge Rådets konklusioner af 14. marts 2023 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU er det hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 28. maj 2021 indgav Irland sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til nævnte forordning. Den 8. september 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Irlands genopretnings- og resiliensplan⁶. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Irland på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

⁶ ST 11046/21, ST 11046/21 ADD 1.

- (10) Den 4. maj 2023 forelagde Irland sit nationale reformprogram for 2023 og den 2. maj 2023 sit stabilitetsprogram for 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram for 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Irlands halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Irland 2023. Heri foretages der en vurdering af Irlands fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Irlands gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Irlands fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.
- (12) Ifølge data valideret af Eurostat vendte Irlands offentlige saldo fra et underskud på 1,6 % af BNP i 2021 til et overskud på 1,6 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 55,4 % af BNP ved udgangen af 2021 til 44,7 % ved udgangen af 2022.

- (13) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede sådanne finanspolitiske indtægtsreducerende foranstaltninger en nedsættelse af punktafgiften på brændstoffer og momsned sættelser på gas og elektricitet, mens finanspolitiske udgiftsforøgende foranstaltninger omfattede betalinger til alle indenlandske elkonti og en række sociale overførsler. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 0,5 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen til 0,7 % af BNP i 2022 fra 2,8 % i 2021.
- (14) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Irland i 2022⁷ fulgte en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten fra faciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer.

⁷ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 28).

- (15) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs⁸ i 2022 stort set neutral svarende til -0,2 % af BNP, hvilket var passende i en situation med høj inflation. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Irland med at støtte genopretningen med investeringer finansieret ved hjælp af faciliteten. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,04 % af BNP i 2022 (0,1 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint til finanspolitikken⁹. Irland bevarede derfor nationalt finansierede investeringer, som Rådet havde henstillet. Samtidig indebar væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et stort set neutralt bidrag på -0,2 procentpoint til finanspolitikken. Irland har derfor i tilstrækkelig grad begrænset væksten i nationalt finansierede løbende udgifter.
- (16) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2023, er i tråd med Kommissionens forårsprognose 2023 for 2023 og forsigtigt derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 5,6 % i 2023 og 4,1 % i 2024. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ventes derimod en lavere realvækst i BNP på 5,5 % i 2023 og en højere realvækst i BNP på 5,0 % i 2024. Den forholdsvis højere vækstrate, som Kommissionen forventer i 2024, skyldes hovedsagelig en mere vedvarende vækst i nettoeksporten. I Irlands tilfælde er nettoeksporten imidlertid udsat for store udsving, da den drives af få store multinationale selskaber, som har haft stor kommerciel succes i de seneste år.

⁸ Den finanspolitiske kurs bestemmes som ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, mens udgifter finansieret med ikke-tilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra faciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

⁹ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter indebar et neutralt bidrag på 0,0 procentpoint af BNP.

- (17) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at det offentlige overskud vil stige til 1,8 % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 afspejler hovedsagelig en kraftig vækst i indtægterne. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvoté at falde fra 44,7 % ved udgangen af 2022 til 40,5 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt overskud på 1,7 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med overskuddet ifølge stabilitetsprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvoté med 40,4 % ligge på nogenlunde samme niveau ved udgangen af 2023.
- (18) Den offentlige saldo i 2023 ventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der videreføres fra 2022, navnlig endnu en runde med to betalinger til alle indenlandske elkonti samt en ny række sociale overførsler. Omkostningerne ved disse foranstaltninger forventes at blive delvist opvejet af afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjenester, dvs. et loft over indtægterne fra produktion af elektricitet. Når disse indtægter tages i betragtning, forventes nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 0,3 % af BNP i 2023¹⁰. De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, men bevarer prissignalet som middel til at reducere energifterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås størrelsen af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af efterlevelsen af Rådets henstilling af 12. juli 2022¹¹, i Kommissionens forårsprognose 2023 til 0,1 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine forventes at stige med 0,1 procentpoint af BNP i forhold til 2022. Endelig forventes en positiv indvirkning på den offentlige saldo i 2023 fra udfasningen af de midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, som er anslået til 0,7 % af BNP.

¹⁰ Tallet angiver de årlige budgetomkostninger ved sådanne foranstaltninger, inkl. løbende indtægter og udgifter samt – hvis det er relevant – investeringsforanstaltninger.

¹¹ Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Irlands nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 52).

- (19) I sin henstilling af 12. juli 2022 henstillede Rådet, at Irland træffer foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs¹², under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Irland bør være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Irland at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler.
- (20) Efter en stort set neutral finanspolitisk kurs i 2022 (-0,2 % af BNP) ventes den finanspolitiske kurs i 2023 ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at blive stort set neutral (0,2 % af BNP) i en situation med høj inflation. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et kontraktivt bidrag på 0,3 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter de reducerede omkostninger til målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, med 0,1 % af BNP. Dette omfatter også de højere omkostninger ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (med 0,1 % af BNP). Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler forventes at beløbe sig til 0,1 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer forventes at yde et neutralt bidrag til finanspolitikken på 0,0 procentpoint¹³. Irland planlægger derfor at finansiere yderligere investeringer gennem faciliteten og andre EU-midler, og nationalt finansierede investeringer ventes fastholdt. Irland planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, bl.a. ved at lette udbredelsen af vedvarende energi og muliggøre elektrificering af andre teknologier, som delvis finansieres ved hjælp af faciliteten og andre EU-midler.

¹² På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2023 anslås den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) i Irland, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 12,3 %.

¹³ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

- (21) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige overskud at stige til 2,8 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig nedgangen i udgifterne, efterhånden som de midlertidige udgiftsforanstaltninger ophører. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes den offentlige gældskvote at falde til 38,2 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt overskud på 2,2 % af BNP i 2024. Dette er lavere end det overskud, der forventes i stabilitetsprogrammet for 2023, hovedsagelig som følge af højere udgifter i Kommissionens forårsprognose 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvote med 38,3 % at ligge på nogenlunde samme niveau ved udgangen af 2024.
- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 skal alle energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen forventer også en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltninger i 2024. Denne forventning er baseret på antagelsen om, at der ikke sker nye stigninger i energipriserne.
- (23) Ifølge programmet planlægger Irland at opfylde den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. en strukturel budgetsaldo på -0,5 % af BNP¹⁴, i 2023 og 2024 og at fastholde den i resten af programperioden. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den strukturelle saldo at udvise et underskud på 0,1 % af BNP i 2023 og et overskud på 1,0 % af BNP i 2024, dvs. over den mellemfristede budgetmålsætning.
- (24) Under antagelse af en uændret politik vil de nationalt finansierede primære nettoudgifter¹⁵ ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 stige med 1,9 % i 2024.

¹⁴ Den strukturelle saldo (konjunkturkorrigeret saldo eksklusivt engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger), som Kommissionen har genberegnet efter den i fællesskab aftalte metode, peger i retning af et strukturelt underskud på 0,9 % af BNP i 2023 og et overskud på 0,1 % i 2024.

¹⁵ Ved primære nettoudgifter forstås nationalt finansierede udgifter eksklusivt diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

- (25) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes de offentlige investeringer at stige fra 2,0 % af BNP i 2023 til 2,1 % i 2024. De højere investeringer afspejler højere nationalt finansierede investeringer og investeringer, der finansieres af Unionen, navnlig gennem faciliteten. I stabilitetsprogrammet for 2023 henvises der til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse reformer og investeringer omfatter en ajourføring af klimahandlingsplanen og opbygning af en datacenterfacilitet, som også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.
- (26) Stabilitetsprogrammet for 2023 udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige overskud at stige til 2,9 % af BNP i 2025 og til 3,1 % i 2026. Den offentlige saldo forventes derfor at opfylde traktatens relevante referenceværdi i løbet af programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 38,2 % ved udgangen af 2024 til 32,0 % ved udgangen af 2026.
- (27) Den andel af befolkningen, der er over 64 år, i forhold til den andel, der er i den erhvervsaktive alder (20-64 år), forventes at blive mere end fordoblet frem til 2070, hvor der vil være færre end to potentielle bidragydere for hver pensionist sammenlignet med næsten fire bidragydere i 2022. Befolkningens aldring gør det nødvendigt at beskytte pensionssystemet mod stigende omkostninger. Ifølge den reform af pensionssystemet, der blev bebudet i september 2022, holdes pensionsalderen på 66 år. Regeringen arbejder derfor på at løse problemet med pensionssystemets holdbarhed på bidragssiden. I 2023 forventes regeringen at fremlægge en køreplan for en gradvis stigning i socialsikringsbidragene i perioden 2024-2034. Dette vil gøre det klarere, hvordan den planlægger at fastlægge finansieringsordningerne for det statslige pensionssystem.

- (28) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Irland er i gang med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan, dog med betydelige forsinkelser. Begrænsede ressourcer og utilstrækkelig prioritering betyder, at Irland er sakket bagud med hensyn til gennemførelsesprocessen. Irland forelagde en ændring af sin genopretnings- og resiliensplan i maj 2023. Irland har endnu ikke indsendt sin første betalingsanmodning. Landet er i færd med at udarbejde et REPowerEU-kapitel. Den hurtige medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Irlands strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og på en effektiv måde at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over denne plan, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (29) Kommissionen godkendte alle Irlands programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Irland.
- (30) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og programmerne vedrørende samhørighedspolitikken adresserer, står Irland også over for en række andre udfordringer, der knytter sig til den cirkulære økonomi, drikkevandsforsyning og spildevandsrensning samt elsystemet, energiinfrastrukturen og teknologier inden for intelligente elnet, tilladelsesramme, energieffektivitet, bæredygtig transport og færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

- (31) Irlands affaldsproduktion stiger fortsat og ligger stadig betydeligt over EU-gennemsnittet. Irlands resultater med hensyn til genanvendelse har været stagnerende i flere år. Den cirkulære materialeanvendelse i Irland steg i 2021 en smule til 2 %, hvilket dog er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 11,7 %. Selv om der løbende sker forbedringer i affaldshåndteringen, kan der stadig ikke påvises nogen virkning af affaldshandlingsplanen fra 2020 for en cirkulær økonomi og den strategi for en cirkulær økonomi for hele forvaltningen, der blev offentliggjort i december 2021. Der er behov for flere investeringer for at nå Unionens mål for den cirkulære økonomi. Dette indebærer en forbedring af infrastrukturen for særskilt indsamling og behandling af affald for at omdirigere affald fra deponering og forbrænding med særligt fokus på plast og bioaffald. Med hensyn til vandforvaltning og -kvalitet har Irland en aldrende og forældet infrastruktur, hvilket resulterer i en af de højeste rørlækager i Unionen. Drikkevandskvaliteten er også fortsat et problem i visse områder. Der tages ikke tilstrækkeligt hånd om den forringelse af vandkvaliteten, der skyldes udvidelsen af landbrugsarealet. Der er behov for infrastrukturinvesteringer i forbindelse med genopretning af vandløb samt en mere helhedsorienteret tilgang til at begrænse kontamineringen af vand som følge af landbrugsaktiviteter.

(32) Irlands elsystem viste tegn på sårbarhed i 2022, da der opstod elforsyningsproblemer, som krævede nødstøtteforanstaltninger. Landets klimahandlingsplan omfatter det ambitiøse mål om at omlægge landets energisystem senest i 2030 med henblik på at øge andelen af elektricitet fra vedvarende energikilder til 80 %. Dette vil resultere i en meget omfattende variabel elproduktion. Systemet er ikke tilstrækkeligt fleksibelt og integreret til at kunne håndtere så omfattende en variabel elproduktion, og den stigende energiefterspørgsel, navnlig fra datacentre, kan gøre det vanskeligt at nå målet for vedvarende energi. Flexibilitet på efterspørgselssiden og omfattende opgraderinger af transmissions-, distributions- og lagringsinfrastrukturen vil spille en afgørende rolle med hensyn til at mindske Irlands afhængighed af importerede fossile brændstoffer og lette og fremskynde landets omstilling til et klimaneutralt energisystem. De vigtigste udfordringer i forbindelse med udviklingen af flexibilitet på efterspørgselssiden består i manglen på en koordineret strategi for hele energisystemet, herunder opvarmning og køling, samt mangel på intelligent målerinfrastruktur. En forbedring af planlægnings- og tilladelsessystemet vedrørende vedvarende energi, lagring og netsammenkoblinger ved at sikre nødvendigt personale med passende kompetencer i alle faser af planlægningsprocessen og ved at strømline de overordnede rammer, kan fremskynde store udviklingsprojekter og dermed sætte skub i den grønne omstilling.

(33) Irlands forbrug af naturgas er faldet med 0,2 % i perioden august 2022-marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år, hvilket er langt under reduktionsmålet på 15 % fastlagt i Rådets forordning (EU) 2022/1369¹⁶. Selv om Irland er berettiget til en undtagelse fra dette mål, opfordres landet til at øge indsatsen for midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024 i henhold til Rådets forordning (EU) 2023/706¹⁷. Energieffektivitetsforanstaltninger vil spille en central rolle med hensyn til at reducere energiforbruget og bidrage til at nå det EU-dækkende mål om at reducere nettodrivhusgasemissionerne med mindst 55 %. Energimæssige forbedringer af boliger, eftermontering og hurtig udbredelse af varmesystemer baseret på vedvarende energikilder vil være afgørende for at nå klimamålene. På trods af ambitiøse mål om inden udgangen af 2030 at modernisere, hvad der svarer til 500 000 boliger, således at de opnår en energiklassificering (Building Energy Rating (BER)) på B2, og installere 400 000 varmepumper i eksisterende boliger til erstatning for ældre, mindre effektive varmesystemer, er der fortsat udfordringer, hovedsagelig som følge af manglen på kvalificeret arbejdskraft. Antallet af nulemissionskøretøjer i den irske bilpark stiger hurtigt fra et meget lavt udgangspunkt, men landet har svært ved at holde trit, hvad angår tætheden af offentlige ladestander. Kun omkring 100 km jernbanelinjer er elektrificeret, hvilket gør Irland til det land i Unionen, der har den laveste andel af elektrificerede jernbaner. Desuden lægger trængslen på vejene en stor byrde på luftkvaliteten og pendlernes tid.

¹⁶ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Rådets forordning (EU) 2023/706 af 30. marts 2023 om ændring af forordning (EU) 2022/1369 for så vidt angår forlængelse af efterspørgselsreduktionsperioden for foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og styrkelse af rapporteringen og overvågningen af deres gennemførelse (EUT L 93 af 31.3.2023, s. 1).

- (34) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud er det nødvendigt, at disse foranstaltninger er tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. I 2022 blev der rapporteret om mangel på arbejdskraft i Irland for 12 erhverv, der kræver bestemte former for færdigheder eller viden i forbindelse med den grønne omstilling, herunder medarbejdere inden for miljøbeskyttelse, ingeniører og elektroingeniører. Desuden blev manglen på arbejdskraft anført som en faktor, der begrænsede produktionen i industrien (for 46,8 % af virksomhederne) og bygge- og anlægssektoren (for 60,3 % af virksomhederne).
- (35) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2023, og dets udtalelse¹⁸ afspejles i henstilling 1,

¹⁸ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

(36) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, med henblik på at i) bevare gældsholdbarheden og afholde sig fra bred støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, bedre, og overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes; ii) opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling; iii) støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker yderligere og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft; iv) forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamenter til den grønne omstilling, samt v) bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Irland bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling i henstillingen om euroområdet fra 2023,

HENSTILLER, at Irland i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024; hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamentet til energibesparelser; samtidig med at der opretholdes en sund finanspolitisk stilling i 2024, bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling;

for perioden efter 2024, fortsætte med at gennemføre investeringer og reformer, der kan føre til en højere bæredygtig vækst, og bevare en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt;

sikre den finanspolitiske holdbarhed i det statslige pensionssystem ved at fastlægge de dertil knyttede finansieringsordninger
2. fremskynde gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen betydeligt, bl.a. ved at sikre tilstrækkelige ressourcer, og hurtigt færdigbehandle tillægget hertil og REPowerEU-kapitlet med henblik på snarest muligt at påbegynde gennemførelsen heraf; gå videre med en hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen
3. fremskynde investeringer med henblik på at sætte skub i den cirkulære økonomi; videreudvikle både infrastrukturen til affaldsbehandling i de højere trin i affaldshierarkiet og de økonomiske instrumenter med henblik på forebyggelse af affald og forøgelse af mængden af videreudnyttet, genfremstillet og genanvendt indhold; udvikle et mere effektivt system til særskilt indsamling af genanvendeligt affald, herunder bionedbrydeligt affald; omdirigere affald, navnlig plast og bioaffald, fra deponering og forbrænding; øge indsatsen for at fremskynde investeringer i drikkevands- og spildevandsinfrastrukturen

4. mindske afhængigheden af fossile brændstoffer generelt; fokusere indsatsen på at forbedre fleksibiliteten i elektricitetssystemet og forbedre integrationen af energisystemet; udforme og gennemføre en særlig strategi for udvikling af efterspørgselsreaktion og fremskynde udrulningen af intelligent målerinfrastruktur og intelligente netteknologier; strømlinje planlægnings- og tilladelsesrammen vedrørende vedvarende energi, lagring og netsammenkoblinger; gennemføre yderligere foranstaltninger, der fremmer energieffektiviteten i private og offentlige bygninger, for at reducere energiregningerne og omkostningerne til energisystemet; fremskynde opførelsen af offentlige ladestander til nulemissionskøretøjer; intensivere den politiske indsats med henblik på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

Formand
